

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 353/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

507/2010. (XII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 10-én előterjesztett **panaszát** a 2010. december 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. július 7-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyben a vele szemben 2010. július 4. napján foganatosított rendőri intézkedést (igazoltatás, előállítás) sérelmezte. A panaszos 2010. augusztus 27-én beadványát aláírásával megerősítette, illetve kiegészítette.

1) A panaszbeadvány szerint 2010. július 4-én 17 óra 6 perctől a Magyar Nemzeti Gárda Mozgalom közterületi rendezvényt tartott. A rendőrségen a határidők figyelembe vételével előzetesen bejelentették a rendezvényt, amit a rendőrség

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

tudomásul vett. A rendezvény napirendje az avatás és az egy évvel korábbi rendőri terrorról szóló megemlékezés volt.

A panaszos 16 óra 38 perckor érkezett a rendezvény helyszínére. 16 óra 43 perc körül „minden előzetes értesítés nélkül 20-30 felfegyverzett, könnygázgránát kilövésére alkalmas fegyverrel felszerelt” rendőr rohant a békés tömegbe, amivel megzavarták a rendezvényt. A rendőrök KR, KJO, BP sisakjelzést viseltek, ami alapján a panaszos arra következtetett, hogy a Készenléti Rendőrség, illetve a Budapesti Rendőrfőkapitányság állományába tartoznak.

Néhány perccel később a rendőrök távoztak a helyszínről, rövid idő múlva azonban „azonosító számot látható módon nem viselő, felfegyverzett” rendőrök „támadtak a színpad mögül a rendezvény résztvevőire”. A rendőrök válogatás nélkül lökdösték, rugdosták és könnygázzal lefújták a jelenlévőket. A panaszost állítása szerint ellökték, könnygázzal lefújták, a szemüvegét pedig leverték, és eltáposták.

A panaszos több rendőr sisakszámát illetve azonosító számát feljegyezte.

A panaszos felháborítónak tartja, hogy „rendőri egyenruhát viselő személyek rátámadnak a békés gyülekezési jogukat gyakorló polgárokra, bántalmazzák az embereket”.

A panaszosnak a könnygázzal történő lefújása miatt szemészeti ellátást kellett igénybe vennie. Ezzel összefüggésben azt sérelmezi, hogy annak ellenére, hogy a felhasznált könnygáz biztonsági adatlapja szerint azonnali orvosi ellátásban kellene részesítenie a rendőrségnek a sérülteket, ezt elmulasztották. Megjegyezte, hogy a helyszínen civilként tartózkodó egyik mentőtiszt is ellátott egy asztmás beteget, akit „nagy mennyiségű könnygázzal lefújtak”.

A panaszos megítélése szerint a rendőrség intézkedése sértette a jogbiztonsághoz, a mozgáshoz, a békés gyülekezéshez és az egészséghez való alapvető jogait, ezért kérte a Testületet panaszának érdemi vizsgálatára. Kérte továbbá a Testületet, hogy az eseményekről készült rendőrségi videofelvételeket szerezze be, és bocsássa a panaszos rendelkezésére. A panaszos mellékelte a szemészeti vizsgálat során készült látteleletet, a kezelőorvosa által felírt vényt, valamint három darab, az eseményen készített fényképet is.

A láttelelet 2010. július 7-én készült, a kezelőorvos a panaszosnál „egyéb kötőhártya gyulladást” állapított meg, amelyre szemcsepp alkalmazása javallt.

A csatolt fényképek közül az elsők készenléti ruhás rendőrök láthatóak, egyikük videofelvételt készít. A másodikon látható, hogy az intézkedő rendőrök gázspray-t tartanak a kezükben, azt azonban a felvételkészítés idején nem használták. A harmadik képen olyan civilek láthatóak, akiket valószínűleg az intézkedő rendőrök lefújtak, mert

többen a szemükhöz kaptak. A csatolt fényképfelvételek egyikén sem látható a panaszos.

2) A panaszbeadvány 2010. augusztus 27-én kelt kiegészítése szerint a panaszost a kérdéses napon nem igazoltatták. Véleménye szerint a rendőri fellépés célja az előzetesen bejelentett és tudomásul vett közterületi rendezvény megzavarása volt. A rendőrök 16 óra 47-48 perc körül alkalmaztak könnygázt, ezt azonban felszólítás nem előzte meg. A helyszínen a Jobbik és a Magyar Nemzeti Gárda önkéntesei látták el a panaszost (szemmosás és bőrkezelés) erről azonban dokumentáció nem készült. A panaszos 30-40 perccel később ismerősei kíséretében távozott a helyszínről.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban, illetőleg megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, valamint a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Budapest rendőrfőkapitánya rendészeti helyettesének 2010. augusztus 23-án kelt tájékoztató levele szerint 2010. július 4-én Budapesten, az Erzsébet téren a Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület nevében, Hunyadi Gábor által bejelentett, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényt tartottak. Az Egyesület nevében, Hunyadi Gábor a Gytv. alapján a rendezvényt a törvényben előírt határidő betartásával, a Budapesti Rendőrfőkapitányságra elektronikus levél formájában 2010. június 28-án bejelentette. A bejelentés másolati példányát a rendészeti helyettes átíratáéhoz csatolta. A rendezvénnyel kapcsolatban a rendőrség és a bejelentő 2010. június 29-én egyeztető tárgyalást tartott. Az egyeztető tárgyalás jegyzőkönyvének másolatát a Testület szintén megkapta. A bejelentés és az egyeztető tárgyalás jegyzőkönyve az ügy szempontjából nem tartalmaz releváns információt, így azok ismertetésétől a Testület eltekintett.

A tájékoztató szerint Budapest Rendőrfőkapitánya Budapest teljes területére, 2010. július 4-én 0 órától 2010. július 4-én 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el. Az egyedi utasítást a rendészeti helyettes mellékletként csatolta a Testület számára.

2) Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 1-jén kelt egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. § (1) és (3) bekezdése, illetve Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 73. § (6) bekezdése és 103. § (11) bekezdése alapján. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány feladata a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során a feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat hajt végre, az Rtv. 13. §

alapján – illetve kérésre – közreműködik az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetén végrehajtja a szükséges intézkedést.

Az egyedi utasítás indokolása azt tartalmazza, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra 2010. július 4. napjára demonstráció megtartását jelentette be, amely rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

Az indokolás utal továbbá az Rtv. 30. § (3) bekezdésére, miszerint a rendőrség „a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”. A Szolgálati Szabályzat 73. § (6) bekezdése alapján a Gytv. hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg. A 103. § (11) bekezdése szerint a „fontosabb utasítást az előjáró írásban adja ki, és azt ki kell hirdetni az érintett beosztottak előtt”.

3) A Budapest Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály r. hadnagyának jelentése szerint a – később a művelet parancsnokának kijelölt – r. hadnagy 2010. július 4-én reggel 7 órától biztosítási feladatot látott el. Szolgálat ellátása során körülbelül 16 óra 30 perckor azt az utasítást kapta, hogy öltözzön be védőfelszerelésbe és haladéktalanul jelenjen meg a Budapest V. kerület, József Attila utca és a Herczegprimás út kereszteződésénél, mert a rendezvény egyik főszervezőjét ki kell emelni a rendezvényről, mivel a rajta levő ruházat miatt bűncselekményt követett el. A feladat végrehajtására történő előkészület során azt az eligazítást kapta, hogy az Erzsébet téren levő színpad melletti füves területen található a célszemély, akit ki kell emelni, majd ezt követően a hasonló ruházatú személyekkel szemben is intézkedést kell kezdeményezni, ki kell őket is emelni. A feladat végrehajtására egy tíz főből álló bevetési egység (ebből két fő gépkocsivezető), valamint a Készenléti Rendőrség két csoportja állt rendelkezésére. A helyszínre útban voltak további bevetési egységek is.

Tekintettel arra, hogy a kapott utasítás és a rádióforgalmazás alapján a feladatot haladéktalanul meg kellett kezdeni, a Magyar Nemzeti Gárda szimpatizánsai (kb. 1000-1200 fő) által megtöltött térre a r. hadnagy a rendelkezésére álló csoportokkal bevonult. A színpad pontos helyének ismerete nélkül hatolt be az Erzsébet térre, majd a színpad felfedezését követően a mellette lévő füves területen kereste a kiemelendő személyt. Mivel a színpad környezetében sem a célszemélyt, sem a kontaktszemélyként megjelölt rendbizont nem látta, a célszemélyt a rendezvény helyszínén keresni kezdte. Ezt követően a színpad mögötti árnyékos, fás területen

csoportosulást fedezett fel, ezért a csoportokkal ott megjelent. Az ott lévő fák árnyéka miatt az ott álló személyek létszámát sem lehetett 10 méternél távolabbról felmérni, az arcok az emberi szem fényviszonyokhoz való alkalmazkodásának korlátai miatt felismerhetetlenek voltak.

A r. hadnagy az árnyékos részhez érve azt tapasztalta, hogy a célszemély egy kb. 30 főből álló, 5-6 soros gyűrű közepén helyezkedik el. A gyűrű belső részénél álló személyek összekapaszkodva védték a célszemélyt, a külső gyűrűben álló személyek kezeiket maguk mellett tartva álltak. A rendőri erőfölény már ekkor sem állt fenn. A r. hadnagy a csoportosulást felszólította, hogy a rendőri intézkedést ne akadályozzák, valamint a célszeméllyel közölte, hogy lépjen ki a gyűrűből. Ekkor azt észlelte, hogy a gyűrű tőle távolabbi részén megkezdik a célszemély menekítését.

A r. hadnagy elmondása szerint ekkor már nemcsak a kb. 30 fő állt a rendőri erőkkel szemben, hanem a rendezvényen részt vevő személyek közül is nagy számban csoportosultak köréjük. Megkíséreltek a célszemély közelébe férkőzni, de az őt védő személyek testükkel összezártak előttük, ezért a r. hadnagy kiadta a „tisztítás” vezényszót, amelynek végrehajtását megkezdték. Ezt követően az ellenálló személyek elkezdtek visszafelé tolni a rendőröket, miközben a rendőrök az emiatt fellazult tömegben keresztül alakzatukat – tereptárgyak, aggregátorok, fák miatt – megbontva megkíséreltek a célszemély közelébe jutni. A művelet végrehajtása során a r. hadnagy tonfát tartó kezét megragadta egy férfi, és a hadnagyot a földre rántotta, ahol tovább dulakodtak. Mivel a férfi magatartása aktív, támadó volt a r. hadnaggal szemben (10-15 másodpercig nem engedte el a kezét, valamint több alkalommal a r. hadnagy sípcsontvédőjébe rúgott), a r. hadnagy utasította két mellé kerülő társát, hogy a férfit fogják el, mert hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményét követte el. A r. hadnagy társai az utasításnak eleget tettek.

Ezt követően a r. hadnagy megkísérelte a célszemélyt a tömegben felismerni, de mivel őt nem látta, úgy döntött, hogy figyelemmel az intézkedés körülményeire, és az őket körbevevő személyek ellenséges magatartására, kivonja a rendőri erőket a tömegből.

A célszemély körül álló személyek mozgása, a beosztotti állománnyal szemben tanúsított jellemzően passzív ellenállás, valamint azon tény alapján, hogy egyedül a rendőri egység parancsnokát érte támadás, megállapítható, hogy az ellenállást tanúsító személyek az ilyen szituációkra felkészültek, ezt gyakorolják.

A r. hadnagy véleménye szerint az ellenálló személyek által alkalmazott harcászati, taktikai eljárások leküzdése még rendőri erőfölény esetében is komoly fizikai erő kifejtését kívánta volna meg. Véleménye szerint a kiemelés akkor lehetett volna sikeresen végrehajtani, ha megtörténik a célszemély körül álló személyek és a rendezvény többi résztvevője között megfelelő létszámú (2-3 szakasznyi) erővel történő „szigetelés” és a célszemély körül 5-6 soros “ringben” álló személyek egyenkénti felszólítása a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés abbahagyására, majd a személyek egyenkénti előállítására.

A r. hadnagy véleménye szerint amennyiben nem azonnal kellett volna végrehajtani a feladatot, valamint amennyiben megfelelő információval rendelkeztek volna a célszemély tartózkodási helyével és a körülötte állók létszámával kapcsolatban, 5-10 perc várakozást követően a négy BRFK-s és a négy készenléti rendőrségi bevetési egység igénybe vételével a célszemély kimenekítését meg tudták volna akadályozni.

Figyelemmel arra, hogy a célszemélyt komoly védelem vette körbe, kiemelése erőszak alkalmazása nélkül nem lett volna lehetséges. A r. hadnagy álláspontja szerint megfelelő erőfölény nélkül ezt az ellenállást csak paprika spray és rendőrbot alkalmazása mellett lehet leküzdeni, azonban ez sem garantálja azt, hogy a célszemély kimenekítése megakadályozható.

A r. hadnagy álláspontja szerint azért tudták komolyabb atrocitás nélkül elhagyni a rendezvény helyszínét, mert a rendezvény résztvevőinek nem állt érdekében a rendőrök ellen további erőszak alkalmazása. A r. hadnagy álláspontja szerint összefoglalva, az ilyen típusú rendőri feladatok végrehajtása során nélkülözhetetlen a rendőri erőfölény, valamint az intézkedéssel érintett helyszín közvetlen környezetének lezárása.

4) A Budapest Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály osztályvezető-helyettesének jelentése szerint az osztályvezető-helyettes 2010. július 4-én biztosítási feladatokat látott el. Véleménye szerint az irányítása alá beosztott egységek a kapott feladatokat – az alkalmazási terület nagyságát figyelembe véve – gyorsan és jól oldották meg.

Az osztályvezető-helyettes 16 óra 20 perckor utasítást kapott, hogy két bevetési egység készüljön fel az Erzsébet téren tartott rendezvény helyszínéről egy személy kiemelésére. Az osztályvezető-helyettes a művelet végrehajtására parancsnokként a r. hadnagyot jelölte ki. Kijelölt továbbá a Bevetési Osztály állományából két csoportot a művelet végrehatására, továbbá támogató egységeket is kért. Az osztályvezető-helyettes jelentése az eseményeket a r. hadnagy jelentésével egyezően írja le.

5) A Budapest Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály vezetőjének a Testület megkeresése kapcsán tett, 2010. augusztus 23-án kelt jelentése a fentiekkel megegyezően írta le a történeteket az alábbi kiegészítésekkel. Mivel a rendőrökkel szemben fellépő tömeg támadó magatartást tanúsított és létszámuk is folyamatosan nőtt, paprika spray bevetésére volt szükség az intézkedő rendőrök testi épsége védelmében. A támadó tömeg a rendőri felszólításokat nem vette figyelembe, ezért az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett volna eredményre. Mivel az ellenállást tanúsító személyek folyamatosan lökdösték a rendőröket, azok testi épségük védelme, a támadó magatartást tanúsító személyek távol tartása, valamint egy biztonságos 2-3 méteres zóna kialakítása érdekében tonfa kényszerítő eszközt alkalmaztak. Ennek alkalmazása nem célzottan, személy ellen irányult, pusztán a támadó személyek távol tartása volt a cél. A r. hadnagy ekkor nem tudta a rendőri erőket vezetni, mivel a földön dülakodott támadójával (ezzel

kapcsolatban hivatalos személy elleni erőszak büntett megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás van folyamatban a Budapesti Nyomozó Ügyészségen).

A paprika spray alkalmazását követően a rendőröket támadó személyek létszáma megcsappant, azonban továbbra is közvetlen közletről szidalmazták, fényképezték őket. A r. hadnagyot megtámadó személy elfogása megtörtént, ezért a tömeg ellenséges magatartása miatt a r. hadnagy megkezdte a rendőri erők kivonását a tömegből. Ekkor többen szándékosan a rendőrök haladási irányába álltak, szidalmazták, fenyegették őket, és közben fényképeztek. Ezen személyek kikerülése nem volt lehetséges, őket enyhe testi kényszerrel („odébb tolással”) kellett az útvonalból eltávolítani. A testi kényszerrel érintett személyek beazonosítására nem volt lehetőség, mert a rendőrök testi épségének megóvása, valamint az elfogott személy előállítására miatt a tömeget a lehető legrövidebb úton el kellett hagyni. A terület elhagyásakor már nem került sor kényszerítő eszköz alkalmazására.

A helyszínen senki nem kereste meg a rendőröket azzal kapcsolatban, hogy orvosi ellátást igényelne az alkalmazott paprika spray miatt, az intézkedő rendőrök pedig a tömeg ellenséges magatartása miatt nem kezdték el felkutatni a lefűjt személyeket.

6) Budapest rendőrfőkapitánya rendészeti helyettesének 2010. augusztus 23-án kelt tájékoztató levele szerint Budapest rendőrfőkapitányának Budapest teljes területére szóló fokozott ellenőrzés elrendelésén túlmenően a kérdéses napra az országos rendőrfőkapitány az egész ország területére kiterjedő fokozott ellenőrzést rendelt el a egyedi utasításával.

A Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület által bejelentett rendezvény gyülekezési időszakában a beosztott állomány bűncselekmény – a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 212/A. §-a szerinti egyesületi joggal visszaélés – elkövetését észlelte, ezért az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján a bűncselekményt elkövető személy elfogása érdekében foganatosítottak rendőri intézkedést.

A tájékoztatás szerint a rendezvény helyszínén tartózkodó tömeg „az intézkedés megakadályozása céljából a rendőrökkel szemben agresszíven lépett fel – fizikailag akadályozták az intézkedés eredményes végrehajtását”, ezért egy személlyel szemben hivatalos személy elleni erőszak elkövetése miatt további intézkedést foganatosítottak. A rendőri intézkedés során a támadás elhárítására MK-9 típusú paprikaspray-t használtak az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján.

Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese levelében utalt arra, hogy a www.youtube.com weboldalon több, a rendezvény résztvevői által készített videofelvétel található, amelyek egyértelműen tartalmazzák a rendőri felszólításokat. (http://www.youtube.com/watch?v=HF_0ftxUSfE, http://www.youtube.com/watch?v=AA-v_j29seE&feature=related)

A tájékoztató levél szerint a beosztott állományt közvetlen parancsnokaik útba indítás előtt ellenőrizték, azt követően pedig az eligazítások során is megtörtént a felszerelés és a ruházat ellenőrzése. A rendezvény biztosítása során a BRFK Ellenőrzési Szolgálat munkatársai szintén ellenőrizték a beosztott állományt, aminek során hiányosságot nem tapasztaltak.

A rendészeti helyettes tájékoztatása szerint a rendezvény biztosítási időszakából nem érkezett olyan jelentés, miszerint a rendezvény ideje alatt bárki megsérült volna. A beosztott állomány nem tett jelentést arra vonatkozóan, hogy az intézkedés során személysérülés történt, tőlük nem kértek segítséget.

A Testület az alkalmazott vegyi eszköz jellemzőiről is tájékoztatást kapott. Az intézkedés alkalmával a rendőrségnél rendszeresített MK-9 paprikaspray-t használták (súly: 554 g, töltési tömege 380 g. Összetétel: 10% oleoresyn capsicum, 35% ethyl-alkohol, 5% propylengykol, 50% desztillált víz. Hatóanyag: nitrogén. FCKW mentes. Cégazonosító: 0307121080, OKBI engedélyszáma: 494/2000.)

7) A Budapest Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály I. Alosztály osztályvezető helyettese, valamint csoportvezetője 2010. július 4-én kelt közös jelentésükben a r. hadnaggyal egyezően írták le a történeteket, így annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

8) A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételeken az alábbiak láthatók.

A rendőrségi (BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztályának, a Készenléti Rendőrség beosztottja által és az ORFK KMGEI Információtechnológiai Osztálya által készített) kézi kamerás felvételek tanúsága szerint a rendőrök helyszínen való megjelenése során különböző fenyegető bekiabálások hangzottak el a résztvevők részéről, és többen megpróbálták megakadályozni, hogy a rendőrök a célszemélyt elfogják. A felvétel minősége miatt nem látható, hogy az állásfoglalás II. rész 3) pontjában említett, a műveleti parancsnok ellen irányuló hivatalos személy elleni erőszakot milyen magatartással valósította meg a férfi, azt azonban lehet látni, hogy egymással a földön dulakodnak. Ezt követően a közelben álló személyek fenyegetőleg léptek fel a rendőrökkel szemben, lökdösték és sértő kifejezésekkel illették őket.

Egy további felvételen [<http://www.youtube.com/watch?v=qhj7PJ34No8>] az hallható, hogy a riporter azt mondja, előállítottak egy férfit – az említett hivatalos személy elleni erőszak elkövetőjét –, és „ekkor könnygázt is bevetettek, mert többen megpróbálták megakadályozni az akciót. Végül nem alakult ki nagyobb dulakodás, a könnygáztól viszont többen rosszul lettek.” A képsoron az látható, hogy a fás területen tartózkodó rendőrök a tömeg fellépése hatására nem irányítottan, többször a levegőbe fújtak a náluk lévő paprika spray-ből. Nem látható olyan esemény, amelynek során közvetlen közelről fújtak le embereket.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott felvételeken a panaszos beazonosíthatóan nem látható.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a rendőrség fellépést és a vegyi eszköz alkalmazásának jogszerűségét, indokoltságát.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, a 9. § (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát, a 70/D. §-ában rögzített testi épséghez és egészséghez és a 62. § (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való alapvető jogát az alább írtaknak megfelelően.

1) A Testület elsőként vizsgálta, hogy a panaszos által sérelmezett rendőri fellépés jogszerűen és indokoltan történt-e.

a) A rendőrségi dokumentumok szerint Budapest rendőrfőkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig a főváros teljes területére. Az egyedi utasítás indokolása kiváltó okként arra az információra utalt, hogy a megjelölt napra egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér - Andrassy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Hajós utca útvonalra demonstráció megtartását jelentette be, amely rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A tüntetés biztosítása, illetve a gyülekezési joggal élők és a járóelők biztonságának biztosítása érdekében indokoltnak tartották a főváros területén való fokozott ellenőrzés elrendelését.

A Szolgálati Szabályzat 39. § meghatározza a fokozott ellenőrzés fogalmát: „összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrség illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

Az Rtv. fokozott ellenőrzést szabályozó 30. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.” Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján „a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt

jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

A fokozott ellenőrzés elrendelésének jogszabályi feltételei a Testület szerint a rendezvénnyel érintett terület vonatkozásában fennálltak – a panaszolt intézkedés pedig ezen a területen történt.

A Testület megítélése szerint a fokozott ellenőrzés elrendelésére a rendezvénnyel érintett területen jogszerűen került sor, amellyel összefüggésben alapjogi sérelmet nem állapított meg.

A Testület mindemellett immár sokadszor hívja fel a figyelmet arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése vonatkozásában – csakúgy, mint az Rtv. V. és VI. Fejezetében szabályozott többi rendőri intézkedés, illetve kényszerítő eszköz alkalmazása esetében – alkalmazni kell az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelményét [„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”].

A fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése ugyanis olyan esetekben, amikor rendezvényt csak Budapestnek egy jól behatárolható területén (jelen panaszügyben az Erzsébet tér, illetőleg a Felvonulási tér - Andrassy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Hajós utca útvonalon) tartják, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe.

b) A rendőrségi dokumentumok szerint eredetileg azért utasították a rendőri állományt a fellépésre, mert gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a rendezvény helyszínén (az Erzsébet téren) egy férfi bűncselekményt követett el, ami miatt szükségessé vált elfogása és előállítása.

Ezzel összefüggésben a Testület rámutat az alábbiakra. Az Rtv. 1. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség feladata – többek között – a közbiztonság és a közrend védelme. Az 1. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme körében az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben továbbá az Rtv. 13. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedési kötelezettségről a Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

Mivel a rendőrségi adatok alapján bűncselekmény elkövetésének gyanúja állt fent, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint az elfogás, illetve az előállítás kötelező (nem mellőzhető) esete forgott fenn („a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek”).

A rendőrség az intézkedést két bevetési egységgel, valamint a Készenléti Rendőrség két csoportjával kísérelte meg végrehajtani.

A rendőrség csapaterős tevékenységével kapcsolatban a Testület az Rtv. 58. §-ára utal. A törvényhely (1) bekezdésének g) pontja értelmében a rendőrök csapaterőben alkalmazhatók a Gytv. hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására.

A Testület az érintett által előterjesztett panasz hiányában nem vizsgálhatja, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és társai által megvédeni kívánt személy előállításra jogszerűen került-e sor. Nem merült fel azonban olyan adat (és a panaszos sem említett ilyen körülményt), amely alapján azt lehetne feltételezni, hogy az egyesülési joggal visszaélés gyanújának fennállására vonatkozó rendőrségi információk nyilvánvalóan hamisak vagy tévesek lettek volna. Ilyenek hiányában pedig nem vonható kétségbe, hogy a rendőrségnek a rendezvény területén intézkedési kötelezettsége állt fent.

A Testület megítélése szerint ezért a felsorolt jogszabályi rendelkezések alapján a rendőrség szintén indokoltan és jogszerűen járt el a megjelölt területen, amely alapjogi sérelmet ezáltal nem idézett elő a panaszosnál.

2) A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem viseltek azonosító számot. Ennek ellenére a panaszos a helyszínen több azonosító számot (és számos sisakszámot is) feljegyzett.

Az Rtv. 20. § tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során

minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. A 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolja.

A panasszal érintett helyzetre – amelynek során a rendőrök egy bűncselekmény elkövetésével érintett személyt próbáltak kiemelni és elfogni, majd az őket ennek kapcsán ért támadás miatt vegyi eszközt alkalmaztak és a kényszerítőeszköz alkalmazásával érintett személyek azonosításának lehetősége nélkül visszavonultak – értelemszerűen nem alkalmazhatók a 20. § egyéb, a rendőri azonosításra vonatkozó szabályai, ezért a rendőri fellépésnek az egyébként garanciális jelentőségű azonosíthatóság szempontjából fennálló jogszerűsége akkor állapítható meg, ha igazolható, hogy a rendőrök az azonosító számukat jól látható helyen viselik, mert ez teszi lehetővé az érintettek számára, hogy utóbb panaszjogukkal elhessenek.

A megtekintett felvételek minősége, illetve a kameraállások alapján a Testület nem minden rendőr vonatkozásában érzékelhette, hogy az azonosító számokat az intézkedő rendőrök látható helyen hordták-e. Budapest rendőrfőkapitánya rendészeti helyettesének tájékoztató levelében az szerepel, hogy a beosztott állományt közvetlen parancsnokaik útba indítás előtt ellenőrizték, azt követően pedig az eligazítások során is megtörtént a felszerelés és a ruházat ellenőrzése. A rendezvény biztosítása során a BRFK Ellenőrzési Szolgálat munkatársai szintén ellenőrizték a beosztott állományt, amelynek során hiányosságot nem tapasztaltak.

Tekintettel arra, hogy a panaszos maga is több azonosító számot feljegyzett, a Testület a rendőrség által szolgáltatott bizonyítékokat találta meggyőzőbbnek, és ez alapján úgy ítélte meg, hogy a rendőrök eleget tettek az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga az azonosítók hiánya miatt.

3) A panaszos sérelmezte a rendezvényen történt előzetes figyelmeztetés nélküli vegyi eszköz használatot, és az azzal összefüggésben keletkezett sérüléseit.

a) Az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elvei és szabályai között az Rtv. 19. §-a rögzíti, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Rtv. 49. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendőr a szolgálatban rendszeresített, vegyi eszközt, illetőleg rendőrbotot alkalmazhat a mások, vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására. A Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdése rögzíti: a rendőr szolgálata jogszerű

teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának közös szabályai között, az Rtv. 61. § (1) bekezdése előírja, hogy az érintettet a kényszerítő eszköz alkalmazására – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell. A Szolgálati Szabályzat 58. § (3) bekezdése szintén kimondja, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon meg kell előznie a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, illetve az arra való figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Ugyanakkor a Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdése kifejezetten kimondja: ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok és videofelvételek alapján megállapítható, hogy a panaszos egy előzetesen bejelentett rendezvényen vett részt, ahol a tömegben – többek között – egy olyan személy is tartózkodott, aki bűncselekményt követett el, ezért a szükségessé vált a kiemelése és előállítás. A feladat végrehajtása során a rendőri behatárolás alkalmával különböző fenyegető bekiabálások hangzottak el a résztvevők részéről, többen megpróbálták megakadályozni a rendőri intézkedést, azt, hogy a rendőrök a célszemélyt elfogják. A célszemélyt védő csoportból egy férfi a műveleti parancsnokot feladata ellátásában erőszakkal megakadályozta: a földre rántotta és közöttük dulakodás kezdődött. Emiatt a továbbiakban a rendőri intézkedést már ezzel a személlyel szemben kellett lefolytatni – a rendőrök megítélése szerint hivatalos személy elleni erőszak büntettének elkövetése miatt. Közben a tömegben a rendőröket megtámadták, lökdösték, illetve – a videofelvételeken is jól hallhatóan – szidalmazták őket.

A Testület megítélése szerint a kiemelés megakadályozására irányuló, fizikai ellenszegüléssel is járó tevékenység, a rendőrök parancsnokával szembeni erőszakos fellépés, illetve a rendőröknek a videón is látható lökdösése kimerítette a rendőrök testi épségét „közvetlenül veszélyeztető támadás” fogalmát, különös tekintettel arra, hogy a műveleti parancsnok testi épsége ténylegesen sérült is az őt ért atrocitás során.

Erre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a vegyi eszköz alkalmazására jogszerűen és indokoltan került sor.

A kényszerítő eszközök alkalmazása során is figyelemmel kell lenni a fokozott ellenőrzés kapcsán már hivatkozott arányosság követelményére (Rtv. 15. §). **A Testület megítélése szerint az adott körülmények között, a rendőri intézkedés eredményes végrehajtása érdekében és a rendőrök testi épségét közvetlenül**

veszélyeztető helyzetben az alkalmazott kényszerítő eszköz – figyelemmel arra, hogy azt nem célzottan, hanem a levegőbe fújva alkalmazták, arányosnak tekinthető.

Ezt követően azt kell vizsgálni, hogy a panaszt valóban érte-e spray, és amennyiben igen, úgy az ő tekintetében a paprika-spray használata jogszerűnek minősül-e.

A Testület által megtekintett felvételek egyikén sem látható, hogy a panaszos az alkalmazott vegyi eszköz hatókörzetében volt, a felvételeken a panaszos beazonosíthatóan nem látható. Szintén kétséget ébreszt a panaszos személyes érintettségét illetően, hogy fényképet készített (és csatolt) a szemükhöz kapó, vélhetően spray-vel lefújt civil személyekről, ami arra enged következtetni, hogy a vegyi eszköz használatát közvetlenül követően a panaszos olyan állapotban volt, amely a fényképezésben nem akadályozta (azaz nem került a spray hatása alá).

Ugyanakkor a kényszerítő-eszköz használat jogszerűsége a panaszos vonatkozásában akkor is megállapítható, ha a Testület elfogadja, hogy a panaszt érte paprika-spray.

A panasz és a rendőrségi iratok alapján ugyanis aggálytalanul megállapítható, hogy a panaszos egy jól körülhatárolható, a demonstráció egyéb helyszíneitől elkülönülő területen (a színpad mögött) és kis létszámú (kb. 30 főnyi) demonstráló által elkövetett jogellenes cselekménysor (a kiemelésre irányuló rendőri intézkedésekkel szembeni, fizikai ellenszegülést is magába foglaló ellenállás) közvetlen közelében tartózkodott. A Testület a rendelkezésekre álló adatok alapján – a rendőrséggel ellentétben – azt nem találta aggálytalanul megállapíthatónak, hogy a panaszos maga ebben a fizikai ellenállásban tevőlegesen részt vett, de az bizonyosan kimondható (például a szemüvege lesodrása miatt), hogy a panaszos fizikailag rendkívül közel volt az eseményekhez, amelyek ráadásul nem is a demonstráció fő színhelyén, hanem a színpad mögötti területen zajlottak.

A Testület megítélése szerint azzal, hogy a panaszos a jogsértő cselekmények helyszínét nem hagyta el, hanem (akár a cselekményekben részt vállalva, akár azokat fényképezve) a közelben maradt, egyúttal annak a kockázatát is vállalta, hogy amennyiben az ellenállás miatt a rendőrök jogszerűen vegyi kényszerítő eszközt használnak, úgy annak adottságai miatt az eszköz hatásai őt is érhetik.

Erre való tekintettel a Testület a panaszos vonatkozásában sem ítélte jogszerűtlennek azt, hogy a rendőrök az őket ért támadás elhárítása érdekében vegyi kényszerítő eszközt alkalmaztak.

b) A Testület a különböző videofelvételek megtekintése alapján elfogadta azt a rendőrségi érvelést is, hogy a vegyi eszköz alkalmazása során a rendőrökkel szembeni fellépés jellege miatt az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerinti előzetes figyelmeztetésre nem volt lehetőség, ezért a rendőrség – élve a Szolgálati Szabályzat 57. §-a szerinti felhatalmazással élve – a figyelmeztetéstől eltekintett.

A kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző figyelmeztetés elmaradás ezért nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a könnygáz használat miatt a rendőrségnek azonnali orvosi ellátásban kellett volna részesítenie a sérülteket, amit azonban elmulasztottak.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akinek a rendőri intézkedés alapvető jogát érintette (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy), ezért a Testület jelen panaszügyben a panaszoson kívüli más személyekkel szembeni intézkedéseket (mulasztásokat) nem vizsgálhatta.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, [...]. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos előadta, hogy miután lefújták az intézkedő rendőrök, a helyszínen a Jobbik és a Magyar Nemzeti Gárda önkéntesei látták el, személyhez azonban csak három nappal később, július 7-én fordult, aki „egyéb kötőhártya gyulladást” állapított meg nála.

A rendőrségi iratok szerint a rendőri állománynak nem jeleztek személyi sérülést – csak két személy, a műveleti parancsnok és a támadója sérüléséről van tudomásuk –, ugyanakkor a jelentésekből az is kiderül, hogy az intézkedő rendőrök a tömeg ellenséges magatartása miatt a spray alkalmazását követően azonnal visszavonultak, ezért nem tudták ellenőrizni, hogy okozott-e valakinél sérülést a paprika spray alkalmazása.

Az Rtv. 17. §-a is jelzi, hogy a segítségnyújtási kötelezettség akkor áll be, amikor az egyébként lehetségessé válik. Tekintettel arra, hogy közvetlenül a paprika-spray alkalmazása után a visszavonulás és a demonstrálók igazoltan ellenséges magatartása miatt a sérültek felkutatására és ellátására a rendőröknek nem volt lehetőségük, azt pedig a panaszos maga sem állítja, hogy segítséget kért volna a rendőröktől, de azt megtagadták volna, **a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség részéről mulasztás, illetve a panaszos testi épséghez és egészséghez való jogának sérelme nem állapítható meg.**

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök ellökték, szemüvegét leverték és összetaposták.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az Rtv. 17. §-ának (1)

bekezdése szerint továbbá a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez [...], a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint pedig a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, [...]. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztálya vezetőjének tájékoztató levele a panasz ezen részével összefüggésben azt tartalmazza, hogy miután a műveleti parancsnokot támadás érte, a támadó környezetében tartózkodó személyek elkezdtek lökdösni, taszigálni a rendőröket.

A rendőri dokumentumok azt is tartalmazzák, hogy amikor megkezdték a rendőri erők kivonását a tömegeből, többen a rendőrök haladási irányába álltak, vagy kerültek, sokan szidalmazták, fenyegették és közben fényképezték a rendőröket. A rendőrség szerint ezen személyek kikerülése nem volt lehetséges, őket enyhe testi kényszerrel („odébb tolással”) kellett az útvonalból eltávolítani.

A Testület által megtekintett felvételeken látszik a rendőrök és a rendezvény résztvevői közötti dulakodás, ugyanakkor azokon a panaszos és az általa sérelmezett esemény beazonosíthatóan nem látható, az azonban nem zárható ki, hogy a – szintén fényképeket készítő panaszos – is ezen személyek közé tartozott.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A rendőröket ért támadás, amely a testi kényszernél súlyosabb kényszerítő eszköznek minősülő spray-használatot is megalapozta a Testület szerint, értelemszerűen elfogadható indokát jelenti az enyhébb kényszerítő eszköznek, azaz a testi kényszernek is.

A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos testi épséghez való jogát és – amennyiben szemüvegét a dulakodás, vagy a visszavonulás során alkalmazott testi kényszer során valóban leverték – tulajdonhoz való jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta.

6) A Testület a panasz kapcsán vizsgálati körébe vonta a panaszos békés gyülekezéshez való joga korlátozásának kérdését is, amellyel kapcsolatban a Testület álláspontja a következő.

Az Alkotmány 62. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását. A Gytv. 1. §-a ezzel

összhangban deklarálja, hogy „a gyülekezési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer, és biztosítja annak zavartalan gyakorlását.”

Jelen ügyben a panaszos egy bejelentett és tudomásul vett közterületi rendezvényen vett részt, amely a Gytv. hatálya alá tartozott, ezért a rendőrségnek a rend fenntartásával kapcsolatos jogai és kötelezettségei annak tekintetében fennállnak.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség a konkrét esetben az arányosság követelményének szem előtt tartásával, a gyülekezési jog tiszteletben tartásával járt el. A demonstrálók kis csoportjának békétlensége miatt nem oszlatták fel a rendezvényt, hanem csak közvetlenül azokkal a személyekkel szemben fogantatosítottak intézkedést, illetőleg alkalmaztak kényszerítő eszközt (vegyi eszközt), akik az intézkedésre (kényszerítő eszköz alkalmazásra) okot adtak, lehetővé téve azáltal, hogy a rendezvény folytatódjon.

A panaszosnak érinthette a gyülekezéshez való jogát a vegyi eszköz használata, de figyelemmel arra a körülményre, hogy a rendőrség úgy választotta meg az alkalmazott kényszerítő eszközt, hogy az a gyülekezés egészét tekintve annak lefolytatását (és azon a panaszos további részvételét) lehetővé tegye, ezért a Testület szerint a korlátozás arányosnak minősül, így a békés gyülekezéshez való jog sérelmét nem állapította meg.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált rendőri intézkedés és kényszerítő eszköz alkalmazás (fokozott ellenőrzés, vegyi eszköz alkalmazása) nem sértette, hanem jogszerűen korlátozta a panaszos testi épséghez és egészséghez, tulajdonhoz, békés gyülekezéshez és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2010. december 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag